

VIEŠOJI ĮSTAIGA BŪSTO ENERGIJOS TAUPYMO AGENTŪRA

Viešoji įstaiga, Švitrigailos g. 11B, LT-03228 Vilnius,
tel. (8-5) 270 5455, el. p. info@betalt.lt, www.betalt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi juridinių asmenų registre, kodas 303004035

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai
A. Jakšto g. 4, 01105 Vilnius

2019-10-07 Nr.
Į 2019-09-02 Nr. (501)-D8-2042
Gauta 2019-09-03

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 ir 4 dalimis, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis „Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos) 2019 m. III ketvirtį atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas ir vertinimas Viešosios įstaigos Būsto energijos taupymo agentūra (toliau – Agentūra) atliekamos funkcijos Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos įgyvendinimo srityje vykdant investicinių planų vertinimo ir atnaujinimo projektų įgyvendinimo priežiūrą (toliau – projektų įgyvendinimo priežiūra) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Minėta funkcija nurodyta Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo 3 str. 4 d. 2 p. bei vykdoma vadovaujantis Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 (aktuali teisės akto redakcija), (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimas Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ (aktuali teisės akto redakcija), (toliau – Valstybės paramos taisyklės), Daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projekto rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas aplinkos ministro 2009 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. D1-677), (toliau – Projektų rengimo tvarkos aprašas) bei kitais teisės aktais..

Pažymėtina, kad priežiūros funkcijų vykdymo sritis šiame vertinime suprantamos siaurąja prasme, t. y. kaip sritis, kur tiesiogiai vykdomos Viešojo administravimo įstatyme numatytos projektų priežiūros funkcijos sudėtinės dalys (atlieka projektų įgyvendinimo stebėseną, vykdo dokumentinę priežiūrą, pritaria/nepritaria pirkimo ataskaitai, konsultuoja, išsireikalauja dokumentus atrankiniam, planiniam (neplaniniam) patikrinimui, fiksuoja (registruoja, kaupia, saugo informaciją apie veikas, teikia apibendrintą informaciją). Kitaip tariant, čia nebus vertinamos kitos Agentūros veiklos sritys, pvz.: projektų įgyvendinimo kokybės priežiūra, viešinimo programos vykdymas ir pan.

Tikslas:

Nustatyti galimus rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas korupcijai pasireikšti Agentūrai administruojant Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programą (toliau – Programa) vykdant projektų įgyvendinimo priežiūrą bei pateikti pasiūlymus konkretiems korupcijos rizikos veiksniams suvaldyti.

Uždaviniai:

- įvertinti ar vykdant projektų įgyvendinimo priežiūrą laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, ar pateikti dokumentai atitinka visus teisės aktus, reglamentuojančius Programos įgyvendinimą;
- įvertinti ar vykdant projektų įgyvendinimo priežiūros, veiksmai atliekami skaidriai, įstatymų nustatyta tvarka;
- įvertinti ar veiksmingai funkcionuoja projektų įgyvendinimo priežiūros procedūrų vidaus kontrolės sistema;
- pateikti pasiūlymus sumažinti tikimybę pasireikšti korupcijai ir valdyti arba panaikinti korupcijos rizikos veiksnius.

Objektas ir subjektas:

- Subjektas – Programos įgyvendinimo vykdant projektų įgyvendinimo priežiūrą Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka procedūros .
- Objektas –Agentūra.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą naudoti teisės aktų ir dokumentų analizės, kokybinės turinio analizės, sisteminis, statistinės analizės metodai. Analizuoti Programos įgyvendinimo administravimą reglamentuojantys teisės aktai, vertintas vykdomų procedūrų atitikimas teisės aktų nustatytam teisiniam reguliavimui. Vertinimas atliktas dokumentiniu būdu, formalioju, palyginimo ir žodinio paklausimo metodu, taip pat atrankos principu – vertinant pasirinktos srities veiklos dokumentinę medžiagą, kuri apibūdina esamą situaciją.

Analizuotas laikotarpis 2019-01-01 iki 2019-09-30.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą atliko Agentūros viešinimo programos įgyvendinimo skyriaus specialistė Vaida Čelkienė, kuri 2019 m balandžio 23 d. Agentūros direktoriaus įsakymu buvo paskirta asmeniu atsakingu už korupcijos prevenciją ir kontrolę Agentūroje.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir vertinimo procesas projektų įgyvendinimo priežiūros srityje buvo vykdomas tokiais etapais:

1. Projektų įgyvendinimo priežiūros, kaip vienos iš Agentūros veiklos sričių, atitiktis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams nustatymas;
2. Projektų įgyvendinimo priežiūros funkcijų vykdymo, kaip srities, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė vertinimas.

Korupcijos pasireiškimo tikimybė projektų įgyvendinimo priežiūros funkcijų vykdymo srityje egzistuoja, nes atitinka šiuos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus:

1. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas.
2. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Nustatant korupcijos pasireiškimo tikimybę buvo nustatinėjama Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) Programos administravimas, vykdant projektų įgyvendinimo priežiūros procedūrų vykdymo srities atitiktis Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų 8 punkte nustatytiems kriterijams:

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika:

Per analizuojamąjį laikotarpį Agentūros veikloje vykdant projektų įgyvendinimo priežiūrą , nebuvo užfiksuoti Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejai.

2. Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas.

Agentūra, teikdama Paramą, vykdo Agentūrai nepavaldžių fizinių ir (ar) juridinių asmenų priežiūrą ir kontroliuoja kaip jai nepavaldūs fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys laikosi teisės aktų reikalavimų Programos įgyvendinimo srityje, taip pat vykdo kontrolės funkcijas

administruojant Programos įgyvendinimą teikiant valstybės paramą, kurios nėra susijusių su įstaigos vidaus administravimu.

3. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti.

Per analizuojamąjį laikotarpį Agentūros Projektų įgyvendinimo skyriuje dirbo 25 specialistai (toliau – Agentūros darbuotojai), kurių vykdomos funkcijos bei įgaliojimai buvo apibrėžti Viešosios įstaigos Būsto energijos taupymo agentūros projektų įgyvendinimo skyriaus specialisto pareigybės aprašyme, vadovaujantis Būsto energijos taupymo agentūros Projektų įgyvendinimo skyriaus nuostatais, patvirtintais 2014 m. vasario 25 d. direktoriaus įsakymu.

Analizuojamu laikotarpiu Agentūroje buvo vertinami 1600 įgyvendinami projektai valstybės paramai gauti. Projektai vertinami vadovaujantis Viešosios įstaigos Būsto energijos taupymo agentūros vidaus procedūrų aktualiomis redakcijomis, skirtomis įgyvendinti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektus (1-9 dalys), patvirtintomis Agentūros direktoriaus įsakymu (toliau – Procedūros), kuriose nustatyta detali sprendimų priėmimo tvarka, kriterijai, terminai, jų pratęsimo galimybės.

Projektų įgyvendinimo skyriaus specialistų pareigas einantys asmenys, atlikdami jiems priskirtas funkcijas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro patvirtintų įsakymų aktualiomis redakcijomis, Agentūros direktoriaus įsakymu parvirtintomis Vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, Procedūromis ir kitais direktoriaus įsakymais, kurie reglamentuoja konkretaus specialisto valdomus projektus.

Projektų įgyvendinimo priežiūros procedūra bei vykdymo ir teikiamų dokumentų formos yra detalčiai reglamentuojami LR Aplinkos ministro įsakymais bei kitais poįstatyminiais teisės aktais, kurie nurodomi Agentūros internetiniame tinklapyje.

Agentūra siekdama mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę bei aiškiau reglamentuoti darbuotojų, pareigas vykdant jiems pavestas darbo funkcijas, yra patvirtinusi Korupcijos prevencijos 2017-2019 metų programą, Elgesio su dovanomis principų taikymo rekomendacijas ir Asmenų prašymų, skundų, pranešimų dėl korupcinių teisės pažeidimų teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašą (2017 m. liepos 3 d. Agentūros direktoriaus įsakymas Nr. B3.2-55). Su visais Agentūros dokumentais darbuotojai susipažįsta per kompiuterinę dokumentų valdymo sistemą atitinkamo dokumento veiklos žurnale įrašant žymą „susipažinau“ ir nurodant susipažinimo datą. Su įvadinėmis, darbo vietoje saugos instrukcijomis susipažįstama pasirašant popierinį dokumentą.

Atsižvelgiant į šį teisinį reglamentavimą, galima teigti, kad Agentūros projektų įgyvendinimo skyriaus darbuotojai savo funkcijas projektų įgyvendinimo administravimo ir priežiūros funkcijų vykdymo srityje atlieka teisės aktų apibrėžtose ribose, jų įgaliojimų dydis nustatytas toks, koks reikalingas pavestoms priežiūros funkcijoms atlikti.

Atliekant korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą buvo nustatyta, kad tiriamuoju laikotarpiu buvo gautas vienas skundas.

4. Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

Agentūrai nesuteikti įgaliojimai išduoti leidimus, licencijas, suteikti nuolaidas, lengvatas ir kitokias papildomas teises ar atsakyti jas išduoti arba sustabdyti, panaikinti jų galiojimą ar kitaip jas apriboti, taikyti teisės aktuose nustatytas kitas teisinio poveikio priemones, konstatuoti, nagrinėti teisės pažeidimus ir priimti sprendimus dėl teisinės atsakomybės priemonių taikymo nagrinėjamoje projektų įgyvendinimo priežiūros procedūrų vykdymo srityje.

5. Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

Analizuojamu laikotarpiu Agentūros specialistai priėmė savarankiškus sprendimus, susijusius, su projektų įgyvendinimo priežiūra. Sprendimai priimami savarankiškai ir nereikalauja papildomo derinimo su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis, nereikalauja kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Atsižvelgiant į tai, Agentūros specialistų vykdomas funkcijas iš dalies formaliai priskirtina prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

6. Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija.

Per analizuojamąjį laikotarpį Agentūra savo veikloje neturėjo sričių, susijusių su procedūrų vykdymu, kurios būtų susijusios su įslaptintos informacijos gavimu, naudojimu ir apsauga, o turima bei valdoma informacija nelaikytina valstybės ar tarnybos paslaptimi.

7. Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės Agentūroje.

Vykdamas pasirinktos srities korupcijos pasireiškimo tikimybes vertinimą pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodytus kriterijus, paaiškėjo, jog Agentūros specialistų vykdomų funkcijų sritis iš dalies atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5) punkte nurodytą kriterijų, t.y. vykdamas Agentūros specialistams priskirtas funkcijas daugiausia priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Siekiant detaliau išanalizuoti minėto kriterijaus įtaką korupcijos pasireiškimo tikimybei, toliau buvo vertinamos Agentūros taikomos kontrolės priemonės mažinančios korupcijos pasireiškimo tikimybę. Atliekant teisės aktų, dokumentų ir faktiškai atliekamų Projektų vertinimo procedūrų analizę, nustatyta, kad:

1 lentelė. Agentūros vykdomas kontrolės įgyvendinimas Projektų vertinimo srityje.

Nr.	Kontrolės forma / priemonės*	Taikoma / Netaikoma	Komentaras
1.	Komisija sudaryta direktoriaus įsakymu darbo patikrai Agentūros padalinyje.	Taikoma	Siekiant užtikrinti Agentūros sklandų darbą ir užtikrinti tinkamą valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) panaudojimą direktoriaus įsakymu sudaryta komisija daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) bylų, kaupiamų ir tvarkomų projektų įgyvendinimo skyriaus specialistų, vertinimui. Agentūros direktoriaus įsakymu sudaryta speciali projektų patikrų komisija vykdo planines ir neplanines projektų patikras
2.	Komisija sudaroma pagal atskiras kompetencijų sritis	Taikoma	Direktorius įsakymu sudaro komisiją pagal atskiras kompetencijų sritis - projektų įgyvendinimas, kokybės priežiūra, finansai, kuri turi teisę atlikti tiek išsireikalautų dokumentų patikrą, tiek vykti į patikrinimus padalinio veiklos vykdymo vietoje
3.	Sudaryta atskira Projektų įgyvendinimo komisija	Taikoma	Direktorius įsakymu sudaro pastoviai veikiančią Projektų įgyvendinimo komisiją, kurioje netipiniai klausimai nagrinėjami kolegialiai šios komisijos reglamento nustatyta tvarka
4.	Komisijos nariai yra nuolat informuojami apie pareigą nusišalinti esant galimam interesų konfliktui	Taikoma	

Vykdamas korupcijos pasireiškimo tikimybes analizę be aukščiau lentelėje nurodytų kontrolės priemonių taip pat nustatyta, jog planinių ir neplaninių patikrų organizavimas vykdomas kaip nurodyta 2 lentelėje:

2 lentelė. Planinių ir neplaninių patikrų organizavimas

Pareigos	Funkcijos
Agentūros direktorius	Įsakymu sudaro planinių ir neplaninių patikrų komisiją. Nurodo kada ir kur atlikti planines ir neplanines patikras pagal Kokybės priežiūros skyriaus vedėjo siūlymus.
Direktoriaus pavaduotojas	Rengia siūlymus Agentūros direktoriui dėl bylų patikros. (Planinės patikros 1 kartą metuose kiekvienam darbuotojui, neplaninės pagal atskirą direktoriaus nurodymą, arba patikros pagal rizikos vertinimą). Atlieka patikras
Projektų įgyvendinimo skyriaus vedėjas Kokybės priežiūros skyriaus vedėjas	Atsižvelgiant į einamaisiais metais gautus skundus ar kitą informaciją susijusią su projektų įgyvendinimu teikia siūlymus dėl projektų atrankos

Agentūros direktorius įsakymu sudaromos tikslinės komisijos projektų įgyvendinimo priežiūros funkcijos kontrolei. Taip pat Agentūroje direktoriaus įsakymu iš 6 narių yra sudaryta pastoviai veikianti Projektų įgyvendinimo komisija, kurioje posėdžio forma apsvarstomi iš padalinių gauti netipiniai klausimai ir papildomą kontrolę užtikrinančio kolegialumo principo pagrindu priimami sprendimai vienu ar kitu klausimu. Tai padeda užtikrinti, kad sprendimai, vykdant projektų įgyvendinimo priežiūros procedūras yra priimami kolektyviai, geriau įvertinus tokių sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą. Bet kuris iš Agentūros komisijos narių nesutikdamas su priimamu sprendimu gali išreikšti atskirąją nuomonę dėl priimamo sprendimo. Agentūros Komisijos sprendimo pagrindu projektų įgyvendinimo skyriaus specialisto surašytas administracinis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai ar Administraciniam teismui, kas taip pat užtikrina priimamų sprendimų teisėtumą ir pagrįstumą. Pažymėtina, kad vykdydama projektų įgyvendinimo priežiūrą pastebėjusi įstatyminių ar poįstatyminių teisės aktų įgyvendinimo spragas, Agentūra teikia rašytinius pasiūlymus Aplinkos ministerijai dėl priimamų teisės aktų detalesnio reglamentavimo ir tobulinimo.

IŠVADA:

Atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę, Agentūros vykdomoje projektų įgyvendinimo priežiūros srityje, buvo nustatyta, jog pasirinkta sritis iš dalies atitinka vieną iš Korupcijos prevencijos įstatyme nurodytų veiksnių, galinčių nulemti didelę korupcijos pasireiškimo tikimybę, t.y. vykdant ir priimant sprendimus dėl projektų įgyvendinimo priežiūros daugiausia priimami sprendimai, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Atlikus Agentūros taikomų projektų įgyvendinimo priežiūros kontrolės priemonių analizę nustatyta, kad aptariamo rizikos veiksnio pasireiškimo tikimybė yra maksimaliai valdoma, pasitelkiant įvairias priemones didinančias Agentūros vykdomų projektų įgyvendinimo priežiūros procedūrų skaidrumą. Agentūros vykdomų projektų įgyvendinimo priežiūros kontrolės mechanizmas išsamiai aprašytas poįstatyminiuose teisės aktuose ir Procedūrose..

Vykdant tyrimą taip pat buvo nustatyta, jog projektų įgyvendinimo priežiūros procedūras vykdančių Agentūros darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė yra pakankamai išsamiai reglamentuota įstatymų, poįstatyminių teisės aktų bei Agentūros vidinių dokumentų (procedūrų, reglamentų, tvarkų ir kt.). Agentūros vidiniai teisės aktai yra nuolat atnaujinami ir neprieštarauja įstatymams ir poįstatyminiams teisės aktams.

Apibendrinant tai kas išdėstyta, darytina išvada, jog Agentūros vykdomų projektų įgyvendinimo priežiūros srityje, korupcijos pasireiškimo tikimybę labiausia gali sąlygoti žmogiškasis veiksnys (piktnaudžiavimo galimybė), kuomet vienasmeniškai priimami sprendimai, kuriems nėra reikalingas kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo, tačiau šis veiksnys

yra maksimaliai valdomas vykdant vidaus kontrolę ir didinant Agentūros vykdomų projektų įgyvendinimo priežiūros kolegialumą. . Atsižvelgiant į visa tai kas išdėstyta, darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė tyrime pasirinktoje projektų įgyvendinimo priežiūros srityje laikytina nežymia.

Išvadą tvirtinu
Direktorius

Valius Serbenta

Parengė

V. Čelkienė , tel. (8 612 14 472), el. paštas: v.celkiene@betalt.lt